

grassroots
young entrepreneurs in eco-health tourism

Levande historia - rundtur 2024

Upplevelsedesign för turistresor

Raffaele Giannella, Matera, Italien (2024)

*"En tre timmars
upplevelse för att
upptäcka en dold
del av Matera
genom lokal-
befolkningens ögon"*

www.ecohealthforyouth.com

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. The author is solely responsible for this publication (communication) and the Commission accepts no responsibility for any use may be made of the information contained therein. In compliance of the new GDPR framework, please note that the Partnership will only process your personal data in the sole interest and purpose of the project and without any prejudice to your rights therein 2021-2-BE04-KA220-YOU-000050778

grassroots
young entrepreneurs in eco-health tourism

Innehåll

1	Levande Historia rundtur i Matera, Italien	Sidan 3
2	Kontext	Sidan 4
3	Utlysning	Sidan 5
4	Hackathon i Matera	Sidan 6
5	Fortsatt utveckling	Sidan 13
6	Det första testet i maj 2024	Sidan 15
7	Bryssel	Sidan 16
8	Framtid: och nu?	Sidan 18

www.ecohealthforyouth.co

This resource is licensed
under CC BY 4.0

1. Levande Historias Rundtur i Matera, Italien

En ekohälsoturism upplevelse på gräsrotsnivå

Levande Historia rundtur förkroppsligar principerna för ett gräsrotsföretag inom ekohälsa, då de integrerar välbefinnande, hållbarhet och kulturell fördjupning. Grunden ligger i lokalt inflytande, miljöhänsyn och aktivt medborgarskap, vilket gör den till en modell för entreprenörskap inom ekohälsa.

Om ägaren: Raffaele Giannella är en nyutexaminerad statsvetare som också har varit med och grundat en förening för stadsodling som heter Noi Ortadini. Han arbetar för närvarande på Il Sicomoro, ett socialt företag som välkomnar migranter, och han är mycket aktiv i sin hemstad Matera. Hans masteruppsats handlade om hur man kan undvika överturism, något som staden Matera har börjat kämpa med. Det var därför han utvecklade Levande Historia rundtur.

Om mentorn: Sara Simeone är en EU-finansierad projektledare och designer på Materahub. Hon arbetar också för University of Basilicata som undervisnings- och forskningsassistent inom hållbarhetsområdet. Tack vare sitt nätverk och tidigare erfarenhet av att organisera ekohälsoturismupplevelser var hon mentor för Raffaele med en informell metod som uppmuntrade till reflektioner och nätverkande för att utveckla, testa och förfina idén.

Levande Historia rundtur i linje med GRASSROOTS

Levande Historia rundtur överensstämmer helt med värdena för Grassroots eftersom den återspeglar:

- **wellness:** det är en vandringstur som uppmuntrar till att utforska staden till fots;
- **miljöförvaltning:** rundturen korsar stadsrum där medborgarna tar hand om miljön och informerar andra om hållbarhet;
- **aktivt medborgarskap:** i de ovan nämnda utrymmena har medborgare i alla åldrar en aktiv roll i utformningen av sin stads framtid;
- **kulturell fördjupning:** det gör det möjligt att lära känna verkliga aspekter av den materiella och immateriella kulturen i staden Matera;
- **lokalt inflytande:** ett av syftena med denna turistupplevelse är också att ge lokalbefolkningen möjlighet att berätta historien om sina kvarter och sina personliga historier, vilket bidrar till att skapa Materas historia.

Fokus på miljö och hälsa

Living Histories Tour är inte bara en promenadtur som gör det möjligt att utforska en del av staden på ett hälsosamt sätt, den går också genom den största parken och gröna lungan i staden Matera och uppmuntrar till en hälsosam kost tack vare marknadens produkter.

2.

Kontext

Vad är "Levande Historia"?

"Levande Historia" är en ny turistupplevelse i staden Matera i regionen Basilicata (södra Italien). Den föddes ur en idé av Raffaele Giannella, en ung turistentreprenör med examen i statsvetenskap **och en avhandling om hållbar turism**, som hade tänkt sig ett "**friluftsmuseum**" i **de historiska stadsdelarna** i Matera där de tidigare invånarna i Sassi fick flytta på grund av De Gasperi-lagen, som innebar att Sassi skulle evakueras den 17 maj 1952.

Hur växte idén fram och hur utvecklades den?

Raffaeles idé byggde först och främst på att det var angeläget att avlasta den historiska stadskärnan från de massiva turistströmmarna, och att främja både spridning av turismen till mindre kända delar av staden Matera och mer interaktiva, transformativa och okonventionella upplevelser.

Idén gynnades också av benchmarking med liknande experiment som gjorts tidigare, till exempel:

- år 2016 och 2017 av [Il Vagabondo](#) med "[Fuori Traccia – Insoliti itinerari materani](#)", i samarbete med Rossella Nicoletti, arkitekt och urbanist;
- år 2019 av Matera2019 med [Människor, platser, syften](#): 5 rutter, som låter besökarna uppleva ett oväntat Matera, utanför de vanliga rutterna;
- 2019, med "Clean Game" inom [Fusion Urban Games Festival](#) för att upptäcka staden på ett lekfullt sätt.

Under Grassroots 3-dagars hackathon i Matera, i oktober 2023, gav samarbetet med internationella entreprenörer och mentorernas feedback Raffaele tankeställare från oktober till maj.

3.

Utlysning

Juli 2023: Utlysning till unga turistentreprenörer

Den 27 juli 2023 gjorde varje partner i projektet Grassroots en utlysning för att välja ut deltagare till hackathonet som skulle äga rum i Matera i oktober 2023. Den italienska utlysningen fick 10 ansökningar varav 4 valdes ut. Nedan kan du se det första italienska inlägget för att marknadsföra utlysningen.

 Promoting Europe
July 27, 2023 · 🌐

 FREE TRAINING **Grassroots Tourism Hackathon: Shaping Sustainable Tourism Innovation**

 When: October 3-5, 2023 | **Where:** Matera, Italy

 Join the interactive and international **Grassroots Tourism Hackathon** in Matera. This unique event is challenge-based, tackling environmental, social, and economic issues, drawing inspiration from IT hackathons where bugs in systems and codes are resolved.

Prize: Winning team receives a reward and support for idea incubation from sustainable tourism experts.

Note: Coffee breaks with snacks will be provided, but meals are not included.

To apply 👉 <https://bit.ly/grass-roots-form>

Deadline to apply: 18th of August.

[#ErasmusPlus](#) [#GrassRoots](#) [#SustainableTourism](#) [#EcoTourism](#)

 You, Alba Martinez Bermudez, Paolo Montemurro and 18 others

6 shares

4.

Hackathon i Matera

Oktober 2023: Hackathon i Matera, Italien

3, 4 och 5 oktober: 3 dagar av lärande, utbyte och inspiration.

Partnerskapet Grassroots Eco-Health Tourism har samlat unga turistentreprenörer, projektledare och mentorer i Matera för ett *hackathon*, ett format som lånats från IT-sektorn och tillämpats på turistsektorn genom att behålla de viktigaste ingredienserna:

- utmaningsbaserat arbetssätt
- miljö med högt tempo
- rättvis konkurrens
- slutliga belöningar

Raffaele var också med i lokal TV! Se här: [TRM Network Live Special – 6 oktober 2023](#)

4.

Hackathon i Matera

Inspirerande talare och aktiviteter

Tre talare höll i presentationerna:

- Vania Cauzillo, en energisk scenregissör som lyfte fram de möjliga synergier mellan turism och kulturella och kreativa företag;
- Elvira De Giacomo, turismexpert som delade med sig av idén bakom stiftelsen Matera-Basilicata2019;
- Sara Simeone, expert på hållbar turism och en del av teamet på Materahub som organiserade hela hackathonet.

Hackathonet innehöll en rad olika gruppaktiviteter, stadsutforskningar och mycket mer. Läs hela artikeln [här](#).

4.

Hackathon i Matera

Hur hackathonet hjälpte Raffaele och Living Histories

Hackathonet var inte bara en fältaktivitet som innehöll ett första utkast till Living Histories: det gav också Raffaele möjlighet att dra nytta av utbytet med teammedlemmar från andra länder, som gav honom många användbara råd och externa synpunkter, vilket alltid är till hjälp. Deras team vann också första pris vid hackathonet.

I den här powerpointen kan du se hur de resonerade när de använde den redigerbara betaversionen av Grassroots Eco-Health Tourism Guide.

4.

Hackathon i Matera

Den allra första versionen av Levande Historia, med titeln "Serra Venerdì Interactive Walk"

Nedan och på nästa sida kan du se sidor från den digitala broschyr som överlämnades till de grupper som genomförde eftermiddagsaktiviteten, som var en tidig version av Levande Historia.

SERRA VENERDÌ NEIGHBOURHOOD INTERACTIVE WALK

TO HAVE A MAP OF REFERENCE THAT WALKS YOU TO PLACES

👉 scan this QR code
or type this link 📌
bit.ly/PlayActMatera

Team 1 starts from stop 1
Team 2 starts from stop 2
Team 3 starts from stop 3
Team 4 starts from stop 4
Team 5 starts from stop 5
Team 6 starts from stop 6

THE WINNER IS

The team who completes all the tasks. The winner can be more than one!

THE WINNER IS NOT

Who completes every task first, so... Take your time and enjoy the discovery!

MEETING POINT AND TIME

After completing the game, you have time to have lunch wherever you want. We suggest tasting a *focaccia* at a *panificio*.

Let's meet again at 14:30 at [Huboutmatera](https://www.huboutmatera.it) to find out the winners!

WELCOME TO SERRA VENERDÌ!

This is a very peculiar neighbourhood of Matera. It was built in the years 1955-59 by some of the most famous Italian architects at the time, guided by Luigi Piccinato, the same urbanist and politician who edited the town plan for the **evacuation of the 'Sassi'** neighbourhood. This working-class neighbourhood (*quartier populaire*) rises on a hill with a **green lung of Matera** (*Parco di Serra Venerdi*). This 'game' will help you discover more: it is still a 'beta' version, so today you will be the beta-testers!

Photo source: Museo Virtuale della Memoria Collettiva (Virtual Museum of Collective Memory) www.muxmatera.it/aspFoto/percorso-virtuale-dettagli-sottoCat.asp?ID=47

1. FORNO DI SERRA VENERDÌ

SOME INFO

When in the 50s new neighbourhoods (Serra Venerdi, Spine Bianche and Lanera) were built, each of them had 1 bakery and a church: two essential elements according to urbanists of that time. This is one of the most appreciated bakery in the neighbourhood, mostly for its **cheap prices** and **ancient history**. Some people come here from other neighbourhoods especially on Wednesday mornings, when there's the market.

INSTRUCTIONS

Find out the **year** when this bakery was built and write it here:

WHAT TO DO AFTER

Feel free to enjoy some *tarallini* or a piece of *focaccia* and go to the next stop!

2. GIARDINI VENERDÌ'

SOME INFO

This **mural** was made during Matera's year as a European Capital of Culture: 2019. The sub-projects were called 'Gardentopia' and 'Architecture of Shame'. Why shame? Because this neighbourhood has a bit of a bad reputation, although many placemaking and urban regeneration projects are currently turning the situation upside-down!

INSTRUCTIONS

The mural represents both **an 'A' and a tent**: why? Look for info in the panels or here: pigment-wr.com/2865/mario-nardulli-black-elk. Then, write the answer below:

WHAT TO DO AFTER

Go to the next stop!

3. MERCATO del MERCOLEDI'

SOME INFO

This market takes place every **Wednesday** morning. It's not huge, but still it and attracts people from all over the city.

INSTRUCTIONS

Buy some **food** without using plastics.

WHAT TO DO AFTER

Upload a picture of what you bought on a social media by tagging the organisations @materahub @lelaba @movefortheworld @companion @w8village @defismed @momentumconsulting Add the hashtags #erasmusplus #grassrootsproject #youth #ecohealthyyouth #ecotourism #entrepreneurship #sustainability and send the link to our shared whatsapp group. Make sure it's a public post or story!

4. THE GLASS GARDEN

SOME INFO

Serra Venerdi was conceived in a way to keep green spaces in between buildings, to recall the '**vicinato**' (intimate neighbourhood) dimension, peculiar of the Sassi. A lot of people take advantage of this land availability to crate **urban gardens** and pieces of **art**, like Giulio, a man living here.

INSTRUCTIONS

Take a **photo** of the white pyramid and write a post with the **feelings** that this place gives you.

WHAT TO DO AFTER

Upload the post on a social media by tagging the organisations @materahub @lelaba @movefortheworld @companion @w8village @defismed @momentumconsulting Add the hashtags #erasmusplus #grassrootsproject #youth #ecohealthyyouth #ecotourism #entrepreneurship #sustainability and send the link to our shared whatsapp group. Make sure it's a public post or story!

5. THAT'S AMORE

SOME INFO

This **café** is a **meeting point** for many people from Serra Venerdi and all over the city, also thanks to its cheap prices and informal atmosphere. Since 2 years, there is also a small **bookcrossing** spot inside. It is going towards a change of owner, so everything will be taken out and renewed soon.

INSTRUCTIONS

Take a book from the library and bring it with you to the meeting point after the game! You can keep it with you if you want to learn Italian ;)

WHAT TO DO AFTER

Feel free to have a coffee, tea or snack and...go to the next stop!

6. NOI ORTADINI URBAN COMMUNITY GARDEN

SOME INFO

This place of 4000 square metres used to be **abandoned**. Just a few people, like Graziella, an old woman living here, used to plant trees, flowers, and bushes. Since 2020, a group of **young activists** is taking care of this space, and this encouraged other citizens to do the same. This initiative won some prizes and grants like the New European Bauhaus 'Rising Stars' prize in the category *Reconnecting With Nature*. To learn more, follow them on linktr.ee/noiortadini

INSTRUCTIONS

Find the panorama and take a picture of your group with it

WHAT TO DO AFTER

Upload the picture on a social media by tagging the organisations [@noiortadini](#) [@materahub](#) [@lelaba](#) [@movefortheworld](#) [@companionoon](#) [@w8village](#) [@defismed](#) [@momentumconsulting](#) Add the hashtags [#erasmusplus](#) [#grassrootsproject](#) [#youth](#) [#ecohealthyyouth](#) [#ecotourism](#) [#entrepreneurship](#) [#sustainability](#) and send the link to our shared whatsapp group. Make sure it's a public post or story!

7. IL FORNO DI GENNARO

SOME INFO

This is a branch of another bakery located in another historical neighbourhood of the city: Spine Bianche. This chain of bakeries (Perrone) takes at heart the spreading of knowledge about the historical neighbourhoods, that's why inside they have a **panel** explaining something about Serra Venerdi.

INSTRUCTIONS

What is the toponymy of 'Serra Venerdi'? In other words, where does this name come from? Write it here:

WHAT TO DO AFTER

Enjoy a piece of *focaccia* and if you haven't finished yet: go to the next stop!

FEEDBACK ON THIS EXPERIENCE

WHAT YOU LIKED THE MOST

WHAT YOU DIDN'T LIKE

YOUR SUGGESTIONS

MEETING POINT AND TIME

After completing the game, you have time to have lunch wherever you want. We suggest tasting a *focaccia* at a *panificio*. Let's meet again at 14:30 at [Huboutmatera](#) to find out the winners!

5.

Fortsatt utveckling

Från oktober 2023 till maj 2024: förbättringar och planering

Baserat på hackathonets feedback om Living Histories gjorde Raffaele förbättringar av upplevelsen och började involvera **lokala guider** för att strukturera promenadens stopp med ytterligare detaljer, även med hjälp av Sara Simeone som mentor och vän. [Här](#) kan du titta på strukturen för det första officiella testet; [här är](#) bilderna av grannskapet som valdes ut för att skrivas ut; [här är](#) frågesporten.

LIVING HISTORIES QUIZ GAME

1 Qual'è l'anno di approvazione della legge speciale per il "Risanamento dei rioni Sassi?"

1960

1946

1952

1982

2 Qual'è il nome dell'architetto che ha progettato il quartiere di Serra Venrdì?

a)Ludovico Quaroni

c)Luigi Piccinato

b)Francesco
Saverio Nitti

d) Renzo Piano

5.

Fortsatt utveckling

Mentorskap för Raffaele Giannella och utveckling av hans upplevelse

Raffaele Lamacchia: kulturell guide i Matera, han var det första alternativet att som guide involveras i turen, eftersom han redan tidigare hade arbetat med stadsturer i mindre kända stadsdelar. Han gav input men meddelade sedan att han inte kunde fortsätta att följa projektet av tidsskäl.

Luca Pisciotta: han är den kulturguide som officiellt ledde det första testet av upplevelsen Levande historia och för honom var det också ett tillfälle att bli känd av människor, eftersom han har licens för guidning men han hade aldrig använt den före Grassroots. Han var mycket tacksam för möjligheten.

Sara Simeone: trots att hon är projektledare för Grassroots på uppdrag av Materahub, har hon också varit turistentreprenör tidigare, eftersom hon organiserade flera aktiva turistupplevelser som Lost in Nature Outdoor Festival. Dessutom tog hon examen i design av hållbara turismsystem. Hon hjälpte Raffaele att driva sin idé framåt från en tidig, immateriell idé till en konkret första tur som verkligen uppskattades av testpersonerna.

6.

Det första testet i maj 2024

Maj 2024: det första officiella testet av Living Histories

I maj 2024 ägde det första officiellt marknadsförda testet av Living Histories rum. **Betatestarna** (för att använda startupvärldens vokabulär) var 20 kvinnor från [UISP Matera](#).

Partnerna var Luca Pisciotta, en turistguide, och Sara Simeone från [Materahub](#), Grassroots-projektets partnerorganisation, som var mentor för idén från första början.

Turen innehöll **9 stopp** som motsvarade arkitektoniska, sociologiska, kulturella och naturliga sevärdheter i kvarteret Serra Venerdì. Guiden visade också bilder från 50-talet för att jämföra den tidigare statusen med den nuvarande statusen för vissa byggnader.

Vid mellan- och slutstoppen hölls **en frågesport** som testade om deltagarna, som delats in i lag, hade behållit den viktigaste informationen från turen. Det fanns också ett **litet pris** till det vinnande laget! När turen var över fick deltagarna fylla i några **feedbackformulär med öppna frågor för att** kunna förbättra upplevelsen i framtiden.

Nedan hittar du länkar till:

- Artikeln för marknadsföring: [Första testet av Grassroots Urban Tour i Italien](#)
- Artikel från turen: [Levande historia – en okonventionell turistupplevelse i Matera](#)

7.

Bryssel

En inspirerande utbildning

Raffaele fick möjlighet att presentera resultaten av sitt arbete i Bryssel för några av de unga turistentreprenörer och kollegor som var i Matera, och för några nya. Han fick mer feedback och frågor som, tillsammans med de inspirerande utbildningsämnena, gav honom mycket att tänka på när det gäller hur han ska fortsätta med Living Histories.

[Här](#) är artikeln om utbildningen i Bryssel.

7.

Bryssel

8.

Framtid: och nu?

Även om det första testet var gratis finns det en idé om att omvandla detta till ett väl fungerande företag, men för att gå vidare finns det behov av att:

- testa och iterera upplevelsen tills den är "säljbar";
- utföra företagsbesiktning;
- involvera lokalbefolkningen för att berätta sina historier, påminna om friluftsmuseet eller utföra fallstudier av referenser som [Human Library](#);
- eventuellt skapa ett alternativ till den guidade turen med hjälp av Thinglink.

Vi kommer att hämta inspiration från organisationer som [L'alternative Urbaine](#) (Frankrike), [CreativiViaggi](#) (Itay) och [Tikitut](#) (Sverige).

Följ Grassroots kanaler för att hålla dig uppdaterad om framtida utveckling av Living Histories, **en av de inkuberade upplevelserna** av detta Erasmus + projekt!

